

Anstalt, fremføre de Grunde, der kunne tale derfor, og allermindst troer jeg, at Rigsdagsmanden for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti) bør fremkomme med en saadan Behovsdelse, thi han er en saa usfortroden Sagfører for den Anstalt, som besinder sig i hans Valgkreds, hvilket især viste sig i sidste Møde, at jeg ikke troer, han skulde formane Andre til at see bort fra locale Hensyn. Uagtet jeg nu vel ikke repræsenterer den her omhandlede Kreds, men dog er udgaaet fra den Dannelsesanstalt, som nu er over 300 Aar gammel, og om hvis Nedlæggelse her er Tale, skal jeg dog ikke gjøre disse locale Hensyn gjældende, fordi jeg erkjender, at de bør træde tilbage for de vigtigere, og navnlig fordi jeg erkjender, at det, som har forqvælet denne Sag, netop er de uvedkommende Hensyn, der ere tagne. Da man i Aaret 1844 besluttede sig til at indrette Metro-politanskolen, samt Odense og Kolding Skoler til Gymnaster, og i den Henseende foretog meget betydelige Ombygninger ved de sidstnævnte Anstalter, valgte man Kolding, og hvorfor? fordi man ikke havde Mod til at oprette en dansk lærd Skole i Slesvig; det var Grunden. Da man i 1846 vilde gaae videre i Planen og foreslog Bordingborg, Horsens og Randers Skoler nedlagte, saa satte Communalbestyrelserne i Horsens og Randers sig i Bevægelse, og igjennem de Hensyn, de vidste at gjøre gjældende, bleve de de seirende, idet ved Resolution af 3die Marts blot Bordingborg Skole blev nedlagt, og saaledes greb ogsaa der de communale Hensyn, som dog virkelig ikke kunne være de afgjørende, forstyrrende ind i Skolevesenets Ordning dengang.

Jeg troer ikke at kunne være enig med de ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning) og Kjøbenhavns 8de Valgkreds (Nimestad) deri, at det skulde være paa Eiden at overlade Skolerne til den private Industri. Det kan ikke lade sig gjøre udenfor Kjøbenhavn; at det kan gjøres her i Kjøbenhavn, deri har den ærede sidste Rigsdagsmand Ret; men i Provindserne vilde Skoleunderviisningen snart blive meget maadeligt besørget, navnlig den høiere, der er den, der betaler sig daarligt, dersom den skulde over-

lades til Private. Dette sees allerbedst deraf, at det er langtfra, at Odense Realkole fører noget saa blomstrende Liv, som den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning) har sagt; og dens Understøttelse beløber sig ogsaa til mere end et Par 100 Rb.; thi der er i Aar forlangt 2000 Rb. i Understøttelse af Staten; og Skolens øverste Klasser ere dertil kun besøgte meget lidt, og man maa i disse Klasser — som jeg nævnte i sidste Møde — tage en Skoleløn af 10 Rb. om Maaneden, en Præis, som vistnok i Provindserne forekommer Mange at være overdreven høj. Det forekommer mig, at der er Meget, som taler for at nedlægge Randers Skole; der kan anføres derfor aldeles det Samme, som der er anført for at nedlægge Horsens Skole; men et andet Spørgsmaal er det, om man, idetmindste for Eiden, bør berøve Jylland, som er tyndere befolket end de andre Landsdele, disse Anstalter. Jeg vil nu troe, at man endte denne Sag paa den bedste Maade, naar man endes om at bevilge Pengene til Horsens og Ribe — til Ribe ikke paa Grund af dens Betsfedenhed, thi jeg veed egentlig ikke, hvori Ribe har vist Betsfedenhed, men paa Grund af, at Betslysten dog ikke bør være aldeles blottet for en lærd Dannelsesanstalt — og til Horsens, fordi uregtelig det Meste af den fornødne Sum er indkommet ved Gaver. Jeg maa dog imidlertid bemærke, at det omtrent hænger sammen med Horsens' Gaver, som med Ribes Betsfedenhed, som er indskrænket til, at den ikke har forlangt det, den ikke har noget Brug for; idet nemlig en stor Deel af bemeldte Gaver er indkommen ved Salget af Palaisbygningen; men denne var, saavidt jeg veed, en offentlig Bygning, som af Kongen blev givet til Kommunen i dette Niemed, og det er altsaa oprindeligt ud af Statskassen, at disse Penge ere gaaede. Men for Horsens taler, at Egnen der er tattere befolket og mere velhavende end Egnen om Randers, og den ligger ogsaa mindre uheldigt, end Randers Skole kommer til at ligge. Naar man derfor foreløbig vilde udsætte at bevilge Penge til Randers Skole, saa forekommer det mig, at det kunde være meest hensigtsmæssigt at udsætte det til næste Aars RigsdagsSamling, om det da ikke, som blev antydet sidst